

TEXTE ADOPTATE

P8_TA(2019)0405

Programul pentru mediu și politici climatice (LIFE) *I**

Rezoluția legislativă a Parlamentului European din 17 aprilie 2019 referitoare la propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unui program pentru mediu și politici climatice (LIFE) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1293/2013 (COM(2018)0385 - C8-0249/2018 – 2018/0209(COD))

(Procedura legislativă ordinară: prima lectură)

Parlamentul European,

- având în vedere propunerea Comisiei prezentată Parlamentului European și Consiliului (COM(2018)0385),
- având în vedere articolul 294 alineatul (2) și articolul 192 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în temeiul cărora propunerea a fost prezentată de către Comisie (C8-0249/2018),
- având în vedere articolul 294 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,
- având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European din 18 octombrie 2018¹,
- având în vedere avizul Comitetului Regiunilor din 9 octombrie 2018²,
- având în vedere scrisoarea din 25 ianuarie 2019 transmisă președinților de comisie de către Președintele Parlamentului, prin care se evidențiază abordarea Parlamentului față de programele sectoriale ale cadrului financiar multianual (CFM) post-2020,
- având în vedere scrisoarea din 1 aprilie 2019 transmisă Președintelui Parlamentului European de către Consiliu, prin care se confirmă înțelegerea comună la care au ajuns colegiitorii în urma negocierilor,
- având în vedere articolul 59 din Regulamentul său de procedură,

¹ JO C 62, 15.2.2019, p. 226.

² JO C 461, 21.12.2018, p. 156.

- având în vedere raportul Comisiei pentru mediu, sănătate publică și siguranță alimentară și avizele Comisiei pentru bugete, Comisiei pentru dezvoltare regională și Comisiei pentru agricultură și dezvoltare rurală (A8-0397/2018),
1. adoptă poziția sa în primă lectură prezentată în continuare³;
 2. solicită Comisiei să îl sesizeze din nou în cazul în care își înlocuiește, își modifică în mod substanțial sau intenționează să-și modifice în mod substanțial propunerea;
 3. încredințează Președintelui sarcina de a transmite Consiliului și Comisiei, precum și parlamentelor naționale poziția Parlamentului.

³ Prezenta poziție înlocuiește amendamentele adoptate la 11 decembrie 2018 (Texte adoptate, P8_TA(2018)0487).

Poziția Parlamentului European adoptată în primă lectură la 17 aprilie 2019 în vederea adoptării Regulamentului (UE) .../... al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unui program pentru mediu și politici climatice (LIFE) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1293/2013

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 192 alineatul (1),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European¹,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor²,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară³,

întrucât:

- (1) Politica și legislația Uniunii relevante în domeniul mediului, al climei și al energiei [...] au adus îmbunătățiri substanțiale stării mediului. Cu toate acestea, continuă să existe provocări majore în materie de mediu și climă, iar nesoluționarea lor va avea consecințe negative semnificative pentru Uniune și pentru bunăstarea cetățenilor săi.
- (2) Programul pentru mediu și politici climatice (LIFE) instituit prin Regulamentul (UE) nr. 1293/2013 al Parlamentului European și al Consiliului⁴ pentru perioada 2014-2020 este cel mai recent dintr-o serie de programe ale Uniunii care sprijină de 25 de

¹ JO C , , p. .

² JO C , , p. .

³ Poziția Parlamentului European din 17 aprilie 2019. Textul marcat cu gri nu a fost convenit în cadrul negocierilor interinstituționale.

⁴ Regulamentul (UE) nr. 1293/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 privind instituirea unui program pentru mediu și politici climatice (LIFE) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 614/2007 (JO L 347, 20.12.2013, p. 185).

ani punerea în aplicare a legislației și a priorităților politice în domeniul mediului și al climei. Programul a fost evaluat pozitiv în cadrul unei evaluări recente la jumătatea perioadei⁵, considerându-se că acesta este pe calea cea bună din punctul de vedere al eficienței, eficacității și relevanței. Programul LIFE 2014-2020 ar trebui, așadar, continuat, cu anumite modificări identificate în evaluarea la jumătatea perioadei și în evaluările ulterioare. Prin urmare, ar trebui instituit un program pentru mediu și politici climatice (LIFE) (denumit în continuare „programul *LIFE*”) pentru perioada care începe din 2021.

- (3) Programul, care urmărește îndeplinirea obiectivelor și a țintelor Uniunii stabilite prin legislația, politica, planurile și angajamentele internaționale în domeniul mediului, climei și ***prin cele relevante în domeniul energiei***, ar trebui să contribuie, ***în conformitate cu o tranziție echitabilă***, la trecerea către o economie ***sustenabilă***, circulară, eficientă din punct de vedere energetic, ***bazată pe surse regenerabile de energie, neutră din punct de vedere climatic*** și rezistentă la schimbările climatice, precum și la protejarea, ***refacerea și îmbunătățirea mediului, inclusiv a aerului, a apei și solului și a sănătății*** și la oprirea și inversarea declinului biodiversității, ***inclusiv prin sprijinul acordat implementării și gestionării rețelei Natura 2000 și prin lupta împotriva degradării ecosistemelor***, fie prin intervenții directe, fie prin sprijinirea integrării acestor obiective în cadrul altor politici. ***Programul LIFE ar trebui să susțină, de asemenea, punerea în aplicare a programelor generale de acțiune adoptate în temeiul articolului 192 alineatul (3) din TFUE, cum ar fi Al șaptelea program de acțiune pentru mediu***⁶.
- (4) Uniunea s-a angajat să ofere un răspuns cuprinzător la obiectivele de dezvoltare durabilă stabilite în Agenda 2030 a Organizației Națiunilor Unite pentru dezvoltare durabilă, care subliniază legătura intrinsecă dintre gestionarea resurselor naturale, astfel încât să se asigure disponibilitatea lor pe termen lung, serviciile ecosistemice și legătura lor cu sănătatea umană și creșterea economică durabilă și favorabilă incluziunii sociale. În acest spirit, programul *LIFE* ar trebui să ***reflece principiile de***

⁵ Raportul privind evaluarea la jumătatea perioadei a programului pentru mediu și politici climatice (LIFE) [SWD(2017) 0355].

⁶ ***Decizia nr. 1386/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 noiembrie 2013 privind un Program general al Uniunii de acțiune pentru mediu până în 2020 „O viață bună, în limitele planetei noastre” (JO L 354, 28.12.2013, p. 171).***

solidaritate și în același timp să aibă o contribuție concretă în ceea ce privește atât dezvoltarea economică, cât și coeziunea socială.

- (4a) *În vederea promovării dezvoltării durabile, cerințele de mediu și de protecție climatică ar trebui integrate în definirea și punerea în aplicare a tuturor politicilor și activităților Uniunii. Sinergiile și complementaritatea cu alte programe de finanțare ale Uniunii ar trebui să fie, în consecință, promovate, inclusiv prin finanțarea de activități care completează proiectele integrate strategice și proiectele strategice privind natura și încurajează utilizarea și reproducerea soluțiilor elaborate în cadrul programului LIFE. Coordonarea este necesară pentru evitarea dublei finanțări. Comisia și statele membre ar trebui să ia măsuri pentru a preveni suprapunerile administrative și sarcinile pentru beneficiarii proiectului generate de obligațiile de raportare din diversele instrumente financiare.*
- (5) Programul *LIFE* ar trebui să contribuie la dezvoltarea durabilă și la realizarea angajamentelor internaționale legate de obiectivele și țintele Uniunii stabilite în legislația, strategiile, planurile în domeniul mediului, climei și cele relevante în domeniul energiei **■**, în special în Agenda 2030 a Organizației Națiunilor Unite pentru dezvoltare durabilă⁷, în Convenția privind diversitatea biologică⁸ și în Acordul de la Paris adoptat în temeiul Convenției-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice⁹ („Acordul de la Paris privind schimbările climatice”), precum și, printre altele, în Convenția CEE-ONU privind accesul la informație, participarea publicului și accesul la justiție în probleme de mediu („Convenția de la Aarhus”), în Convenția CEE-ONU privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi, în Convenția ONU de la Basel privind controlul transportului peste frontiere al deșeurilor periculoase și al eliminării acestora, în Convenția ONU de la Rotterdam privind procedura de consimțământ prealabil în cunoștință de cauză aplicabilă anumitor produse chimice și pesticide periculoase care fac obiectul comerțului internațional și în Convenția ONU de la Stockholm privind poluanții organici persistenti.

■

⁷ Agenda 2030, adoptată prin Rezoluția Adunării Generale a ONU la 25.9.2015.

⁸ 93/626/CEE: Decizia Consiliului din 25 octombrie 1993 privind încheierea Convenției privind diversitatea biologică (JO L 309, 13.12.1993, p. 1).

⁹ JO L 282, 19.10.2016, p. 4.

- (6a) *Uniunea acordă o mare importanță sustenabilității pe termen lung a rezultatelor proiectelor LIFE, precum și capacității de a asigura și de a menține aceste rezultate după punerea în aplicare a proiectelor prin continuarea, reproducerea și/sau transferul proiectelor, printre altele.*
- (7) Respectarea angajamentelor asumate de Uniune în cadrul Acordului de la Paris privind schimbările climatice necesită transformarea Uniunii într-o societate *sustenabilă, circulară*, eficientă din punct de vedere energetic, *bazată pe surse regenerabile de energie, neutră din punct de vedere climatic și rezilientă* la schimbările climatice. La rândul său, această transformare necesită acțiuni, axate în special pe sectoarele care sunt principalele responsabile de nivelurile actuale ale emisiilor de *gaze cu efect de seră* și ale poluării, care *să promoveze eficiența energetică și energia din surse regenerabile, precum și* să contribuie la punerea în aplicare a cadrului de politici privind clima și energia pentru 2030 și a planurilor energetice și climatice naționale integrate ale statelor membre, precum și *la punerea în aplicare* a strategiei climatice și energetice a Uniunii pentru 2050 și pe termen lung, *în conformitate cu obiectivele pe termen lung ale Acordului de la Paris*. Programul *LIFE* ar trebui să includă, de asemenea, măsuri care să contribuie la punerea în aplicare a politicii Uniunii de adaptare la schimbările climatice pentru a reduce vulnerabilitatea la efectele adverse ale schimbărilor climatice.
- (7a) *Proiectele din cadrul noului subprogram Tranziția către o energie curată al programului LIFE ar trebui să se axeze pe facilitarea consolidării capacităților și pe difuzarea de cunoștințe, competențe, tehnici, metode și soluții inovatoare pentru atingerea obiectivelor legislației și politicii Uniunii privind tranziția către surse regenerabile de energie și creșterea eficienței energetice. Acestea sunt, în general, acțiuni de coordonare și de sprijin cu o valoare adăugată europeană mare, care au scopul de a elimina barierele de pe piață care împiedică tranziția socioeconomică spre energia sustenabilă, implicând, de obicei, părți interesate de dimensiuni mici și mijlocii, actori multipli, inclusiv autorități publice locale și regionale, precum și organizații non-profit. Aceste acțiuni aduc multiple beneficii conexe, cum ar fi combaterea sărăciei energetice, îmbunătățirea calității aerului din încăperi, reducerea poluanților locali prin mărirea eficienței energetice și sporirea energiilor din surse regenerabile distribuite, și contribuția la efecte economice locale pozitive și la o creștere mai favorabilă incluziunii sociale.*

- (8) ***Pentru a contribui la atenuarea schimbărilor climatice și la angajamentele internaționale ale Uniunii în materie de decarbonizare, este necesară accelerarea transformării sectorului energetic.*** Acțiunile de consolidare a capacităților care sprijină ***eficiența energetică și sursele regenerabile de energie***, finanțate până în 2020 în cadrul programului Orizont 2020¹⁰, ar trebui să fie integrate în ***noul subprogram Tranziția către o energie curată al*** programului ***LIFE***, deoarece obiectivul lor nu este acela de a finanța excelența și de a genera inovarea, ci de a facilita aplicarea tehnologiilor deja disponibile ***pentru sursele regenerabile de energie și pentru eficiența energetică*** care vor contribui la atenuarea schimbărilor climatice. ***Programul LIFE ar trebui să implice toate părțile interesate și toate sectoarele implicate într-o tranziție energetică curată.*** Includerea acestor activități de consolidare a capacităților în programul ***LIFE*** creează potențialul de realizare a unor sinergii între subprograme și sporește coerența globală a finanțării oferite de Uniune. Prin urmare, ar trebui colectate și diseminate date privind utilizarea soluțiilor de cercetare și inovare existente rezultate din proiectele LIFE, inclusiv din programul Orizont Europa și din programele predecesoare ale acestuia.
- (9) Conform ***evaluării impactului pentru modificarea Directivei*** privind ***eficiența energetică***¹¹, ***se estimează*** că realizarea obiectivelor în materie de energie ale Uniunii pentru 2030 va necesita investiții suplimentare în valoare de 177 de miliarde EUR pe an în perioada 2021-2030. Se înregistrează cele mai mari deficite în ceea ce privește investițiile în decarbonizarea clădirilor (eficiența energetică și sursele regenerabile de energie la scară mică), pentru care capitalul trebuie direcționat către proiecte cu un caracter foarte descentralizat. Unul dintre obiectivele subprogramului Tranziția către o energie curată, ***care cuprinde introducerea rapidă a energiei din surse regenerabile și a eficienței energetice***, este de a consolida capacitățile pentru dezvoltarea și agregarea ***unor astfel de proiecte***, contribuind totodată la absorbția

¹⁰ ***Orizont 2020 partea III „Surse de energie sigure, curate și eficiente” (Provocări societale) [Decizia 2013/743/UE a Consiliului din 3 decembrie 2013 de instituire a programului specific de punere în aplicare a Planului-cadru pentru cercetare și inovare (2014-2020) – Orizont 2020 și de abrogare a Deciziilor 2006/971/CE, 2006/972/CE, 2006/973/CE, 2006/974/CE și 2006/975/CE (JO L 347, 20.12.2013, p. 965)].***

¹¹ ***Directiva (UE) 2018/2002 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de modificare a Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică (JO L 328, 21.12.2018, p. 210).***

fondurilor acordate prin intermediul fondurilor structurale și de investiții europene și la stimularea investițiilor în **energia din surse regenerabile și în eficiența energetică**, inclusiv prin utilizarea instrumentelor financiare oferite de InvestEU.

- (9a) **Programul LIFE este singurul program dedicat în mod specific acțiunilor în domeniul mediului și climei și, așadar, joacă un rol crucial în sprijinirea punerii în aplicare a legislației și a politicilor Uniunii din aceste domenii.**
- (10) Sinergiile cu Orizont Europa ar trebui să **faciliteze** ca nevoile în materie de cercetare și inovare pentru abordarea provocărilor legate de mediu, climă și energie din UE să fie identificate și stabilite în cadrul procesului Orizont Europa de planificare strategică a cercetării și inovării. LIFELIFE ar trebui să acționeze în continuare ca un catalizator pentru punerea în aplicare a legislației și politicii UE **relevante** în domeniul mediului, climei și energiei, inclusiv prin preluarea și aplicarea rezultatelor în materie de cercetare și inovare ale programului Orizont Europa și prin facilitarea adoptării acestora la o scară mai largă unde pot contribui la abordarea problemelor din domeniul mediului, climei și tranziției energetice **■**. Consiliul european al inovării din cadrul programului Orizont Europa poate oferi sprijin pentru dezvoltarea și comercializarea noilor idei revoluționare care ar putea apărea prin implementarea proiectelor LIFE. **În mod similar, sinergiile cu Fondul pentru inovare în cadrul sistemului de comercializare a certificatelor de emisii ar trebui, de asemenea, să fie luate în considerare.**
- (11) O acțiune care a beneficiat de o contribuție în cadrul programului **LIFE** poate primi o contribuție și din partea oricărui alt **program al Uniunii**, cu condiția ca aceste contribuții să nu acopere aceleași costuri. Acțiunile care primesc finanțări cumulative din diferite programe ale Uniunii **ar trebui** să fie auditate o singură dată, auditul respectiv acoperind toate programele implicate și normele aplicabile fiecăruia.
- (12) Cea mai recentă **■ comunicare a Comisiei** privind evaluarea punerii în aplicare a politicilor de mediu (**EIR**)¹² indică necesitatea realizării de progrese semnificative pentru a accelera punerea în aplicare a acquis-ului Uniunii în domeniul mediului și

¹² Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Evaluarea punerii în aplicare a politicilor de mediu ale UE: provocări comune și modalități de unire a eforturilor pentru obținerea de rezultate mai bune (COM(2017)0063).

pentru a spori gradul de integrare **și încorporare** a obiectivelor privind mediul și clima în cadrul altor politici. Prin urmare, programul **LIFE** ar trebui să acționeze ca un catalizator **pentru abordarea provocărilor orizontale, sistemice, precum și a cauzelor principale ale deficiențelor de punere în aplicare, identificate în EIR și pentru realizarea progreselor necesare prin dezvoltarea, testarea și reproducerea noilor abordări; prin sprijinirea elaborării, monitorizării și revizuirii politicilor; prin îmbunătățirea guvernanței în ceea ce privește mediul, schimbările climatice și aspectele legate de tranziția energetică, inclusiv prin consolidarea implicării părților interesate la toate nivelurile, dezvoltarea de capacități, comunicare și conștientizare**; prin mobilizarea investițiilor din toate programele de investiții ale Uniunii sau din alte surse financiare și prin sprijinirea acțiunilor care vizează depășirea diferitelor obstacole din calea punerii în aplicare efective a principalelor planuri prevăzute în legislația privind mediul.

- (13) Oprirea și inversarea declinului biodiversității, **a degradării ecosistemelor**, inclusiv în ecosistemele marine, necesită sprijin pentru dezvoltarea, punerea în aplicare, asigurarea respectării și evaluarea legislației și politicilor relevante ale Uniunii, inclusiv a Strategiei UE în domeniul biodiversității pentru 2020¹³, a Directivei 92/43/CEE a Consiliului¹⁴, a Directivei 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului¹⁵ și a Regulamentului (UE) nr. 1143/2014 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁶, în special prin dezvoltarea bazei de cunoștințe pentru elaborarea și punerea în aplicare a politicilor și prin dezvoltarea, testarea, demonstrarea și aplicarea celor mai bune practici și soluții, **cum ar fi managementul eficace**, la scară mică sau într-un mod adaptat la contextele locale, regionale sau naționale specifice, inclusiv prin abordări integrate pentru punerea în aplicare a cadrelor de acțiune prioritare elaborate în temeiul Directivei 92/43/CEE. Uniunea **și statele membre** ar trebui să **își** monitorizeze cheltuielile legate de biodiversitate pentru a-și îndeplini obligațiile de raportare care le revin în temeiul Convenției privind diversitatea

¹³ COM(2011)0244.

¹⁴ Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (JO L 206, 22.7.1992, p. 7).

¹⁵ Directiva 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice (JO L 20, 26.1.2010, p. 7).

¹⁶ Regulamentul (UE) nr. 1143/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2014 privind prevenirea și gestionarea introducerii și răspândirii speciilor alogene invazive (JO L 317, 4.11.2014, p. 35).

biologică. Ar trebui respectate, de asemenea, cerințele în materie de monitorizare prevăzute în alte acte legislative relevante ale Uniunii. ***Cheltuielile Uniunii legate de biodiversitate vor fi urmărite cu ajutorul unui set specific de indicatori***¹⁷.

- (14) Evaluările și analizele recente, printre care se numără revizuirea la jumătatea perioadei a Strategiei UE în domeniul biodiversității pentru 2020 și verificarea adecvării legislației privind natura, indică faptul că una dintre principalele cauze ale punerii în aplicare insuficiente a legislației Uniunii privind natura și a strategiei privind biodiversitatea este lipsa unei finanțări adecvate. Principalele instrumente de finanțare ale Uniunii, inclusiv [Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime], pot avea o contribuție semnificativă la acoperirea acestor nevoie de finanțare, ***în mod complementar***. Programul ***LIFE*** poate îmbunătăți în continuare eficiența acestei integrări, prin intermediul unor proiecte strategice de protejare a naturii care să se axeze pe catalizarea punerii în aplicare a legislației și a politicilor Uniunii privind natura și biodiversitatea, inclusiv a acțiunilor prevăzute în cadrele de acțiune prioritară elaborate în conformitate cu Directiva 92/43/CEE. Proiectele strategice de protejare a naturii ar trebui să sprijine programele de acțiuni ale statelor membre în vederea integrării obiectivelor relevante privind natura și biodiversitatea în alte politici și programe de finanțare, asigurând astfel mobilizarea fondurilor adecvate pentru punerea în aplicare a acestor politici. Statele membre ar putea decide în cadrul planului lor strategic pentru politica agricolă comună să utilizeze o anumită parte din resursele Fondului european agricol pentru dezvoltare rurală cu scopul de a mobiliza sprijinul pentru acțiuni care vin în completarea proiectelor strategice de protejare a naturii, astfel cum sunt definite în prezentul regulament.
- (15) Sistemul voluntar de servicii în folosul biodiversității și ecosistemului în regiunile ultraperiferice și țările și teritoriile de peste mări ale Uniunii (BEST) promovează conservarea biodiversității, inclusiv a biodiversității marine, și utilizarea durabilă a serviciilor ecosistemice, inclusiv a abordărilor ecosistemice pentru atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, în regiunile ultraperiferice și țările și teritoriile de peste mări ale Uniunii. ***Datorită acțiunii pregătitoare BEST, adoptate***

¹⁷ SEC(2017)0250.

în 2011, și programului BEST 2.0 și proiectului BEST RUP care au urmat, BEST a contribuit la sensibilizarea opiniei publice cu privire la importanța ecologică a regiunilor ultraperiferice și a țărilor și teritoriilor de peste mări, precum și cu privire la rolul lor esențial pentru conservarea biodiversității mondiale. Comisia estimează că necesarul de sprijin financiar pentru proiectele din aceste teritorii se ridică la 8 milioane EUR anual. În cadrul declarațiilor ministeriale din 2017 și 2018, țările și teritoriile de peste mări și-au exprimat recunoștința pentru această schemă care acordă mici granturi pentru biodiversitate. Este, prin urmare, adecvat ca programul LIFE să continue să finanțeze micile granturi pentru biodiversitate, inclusiv consolidarea capacităților și acțiunile catalitice, atât în regiunile ultraperiferice, cât și în țările și teritoriile de peste mări.

- (16) Promovarea economiei circulare și a eficienței resurselor necesită o schimbare în ceea ce privește modul în care materialele și produsele, inclusiv materialele plastice, sunt concepute, produse, consumate, reparate, reutilizate, reciclate și eliminate ca deșeuri, cu accent pe întregul ciclu de viață al produselor. Programul LIFE ar trebui să contribuie la tranziția către un model de economie circulară prin acordarea de sprijin financiar care să vizeze o serie de actori (întreprinderi, autorități publice și consumatori), în special prin aplicarea, dezvoltarea și reproducerea celor mai bune tehnologii, practici și soluții adaptate la contextele locale, regionale sau naționale specifice, inclusiv prin intermediul unor abordări integrate pentru aplicarea ierarhiei deșeurilor și implementarea planurilor de gestionare și prevenire a deșeurilor. Prin sprijinirea punerii în aplicare a comunicării Comisiei din 16 ianuarie 2018 privind „Strategia europeană pentru materialele plastice într-o economie circulară”, se pot lua măsuri care să abordeze în special problema deșeurilor marine.
- (16a) *Un nivel înalt de protecție a mediului este de o importanță fundamentală pentru sănătatea și bunăstarea cetățenilor Uniunii. Programul ar trebui să susțină obiectivul Uniunii de a produce și de a utiliza substanțe chimice în moduri care să conducă la diminuarea efectelor adverse semnificative asupra sănătății umane și a mediului în scopul de a atinge obiectivul referitor la un mediu netoxic în UE. Programul ar trebui, de asemenea, să susțină activități care să faciliteze punerea în aplicare a Directivei 2002/49/CE a Parlamentului și a Consiliului¹⁸, pentru a se*

¹⁸ Directiva 2002/49/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 iunie 2002

ajunge la niveluri de zgomot care să nu cauzeze efecte negative semnificative asupra sănătății umane și unor riscuri pentru sănătatea umană.”

- (17) Obiectivul pe termen lung al politicii Uniunii privind calitatea aerului este de a se ajunge la niveluri de calitate a aerului care să nu producă efecte negative semnificative asupra sănătății umane sau riscuri pentru sănătatea umană **și mediu, consolidând totodată sinergiile dintre îmbunătățirile aduse calității aerului și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră**. Opinia publică este foarte conștientă de problema poluării aerului, iar cetățenii se așteaptă ca autoritățile să ia măsuri, **în special în zonele în care populația și ecosistemele sunt expuse unor niveluri ridicate de poluanți atmosferici**. Directiva (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului¹⁹ subliniază rolul pe care finanțarea din partea Uniunii îl poate avea în realizarea obiectivelor privind calitatea aerului. Prin urmare, programul **LIFE** ar trebui să sprijine proiectele, inclusiv proiectele strategice integrate, care au potențialul de a mobiliza fonduri publice și private, de a fi un exemplu de bune practici și de a avea rolul de catalizatori pentru punerea în aplicare a planurilor și a legislației privind calitatea aerului la nivel local, regional, multiregional, național și transnațional.
- (18) Directiva 2000/60/CE²⁰ stabilește un cadru pentru protecția apelor de suprafață, a apelor de tranziție, a apelor de coastă și a apelor subterane ale Uniunii. Obiectivele directivei **respective** sunt susținute prin ■ îmbunătățirea punerii în aplicare a obiectivelor politicii în domeniul apei și sporirea integrării acestor obiective în alte domenii de politică. Prin urmare, programul **LIFE** ar trebui să sprijine proiectele care contribuie la punerea în aplicare efectivă a Directivei 2000/60/CE și a altor acte legislative **relevante** ale Uniunii în domeniul apei în scopul asigurării unei stări bune a corpurilor de apă ale Uniunii prin aplicarea, dezvoltarea și reproducerea bunelor

privind evaluarea și gestiunea zgomotului ambiental – Declarația Comisiei în cadrul comitetului de conciliere referitoare la Directiva privind evaluarea și gestiunea zgomotului ambiental (JO L 189, 18.7.2002, p. 12).

¹⁹ Directiva (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, de modificare a Directivei 2003/35/CE și de abrogare a Directivei 2001/81/CE (JO L 344, 17.12.2016, p. 1).

²⁰ **Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei.**

practici, precum și prin mobilizarea unor acțiuni complementare în cadrul altor programe sau surse de finanțare ale Uniunii.

- (19) Protejarea și refacerea mediului marin este unul dintre obiectivele generale ale politicii de mediu a Uniunii. Programul **LIFE** ar trebui să sprijine următoarele: gestionarea, conservarea, refacerea și monitorizarea biodiversității și a ecosistemelor marine, în special a siturilor marine Natura 2000, și protecția speciilor în conformitate cu cadrele de acțiune prioritare elaborate în temeiul Directivei 92/43/CEE; asigurarea unei stări ecologice bune în conformitate cu Directiva 2008/56/CE a Parlamentului European și a Consiliului²¹; promovarea mărilor sănătoase și curate; punerea în aplicare a **comunicării Comisiei privind** strategia pentru materialele plastice într-o economie circulară, pentru a aborda în special problema uneltelor de pescuit pierdute și a deșeurilor marine; și promovarea implicării Uniunii în guvernarea internațională a oceanelor, care este esențială pentru realizarea obiectivelor Agendei 2030 a Organizației Națiunilor Unite pentru dezvoltare durabilă și pentru menținerea sănătății oceanelor pentru generațiile viitoare. Proiectele strategice integrate și proiectele strategice de protejare a naturii din cadrul programului **LIFE** ar trebui să includă acțiuni relevante care să vizeze protejarea mediului marin.
- (20) Îmbunătățirea guvernării cu privire la mediu, schimbările climatice și aspectele legate de tranziția energetică ■ necesită implicarea societății civile prin sensibilizarea într-o măsură mai mare a opiniei publice, inclusiv printr-o strategie de comunicare care să implice noile mijloace de comunicare în masă și rețelele sociale, prin implicarea consumatorilor și participarea publică **la toate nivelurile**, inclusiv a organizațiilor neguvernamentale, în procesul de consultare și de punere în aplicare a politicilor relevante. **Prin urmare, este oportun ca programul să sprijine o gamă largă de ONG-uri, precum și rețele de entități non-profit care urmăresc un obiectiv de interes general pentru Uniune și care sunt active în principal în domeniul mediului sau al politicilor climatice, prin acordarea de granturi de funcționare, în mod competitiv și transparent, în scopul de a ajuta aceste ONG-uri, rețele și**

²¹ Directiva 2008/56/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 iunie 2008 de instituire a unui cadru de acțiune comunitară în domeniul politicii privind mediul marin (Directiva-cadru „Strategia pentru mediul marin”) (JO L 164, 25.6.2008, p. 19).

entități să contribuie în mod eficace la politica Uniunii și să își dezvolte și consolideze capacitatea de a deveni parteneri mai eficienți.

- (21) În timp ce îmbunătățirea guvernantei la toate nivelurile ar trebui să fie un obiectiv transversal al tuturor subprogramelor din cadrul programului *LIFE*, programul *LIFE* ar trebui să sprijine dezvoltarea și punerea în aplicare, *precum și respectarea și aplicarea acquis-ului din domeniul mediului și al climei, în special* a legislației orizontale privind guvernanta în materie de mediu, inclusiv a legislației de punere în aplicare a Convenției Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite (CEE-ONU) privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu²².
- (22) Programul LIFE ar trebui să pregătească și să sprijine actorii de piață în vederea trecerii la o economie *sustenabilă*, circulară, eficientă din punct de vedere energetic, *bazată pe energie din surse regenerabile și neutră din punct de vedere climatic și* rezistentă la schimbările climatice prin testarea unor noi oportunități de afaceri, perfecționarea competențelor profesionale, facilitarea accesului consumatorilor la produse și servicii durabile, implicarea și responsabilizarea factorilor de influență și testarea unor noi metode de adaptare a proceselor existente și a mediului de afaceri. Pentru a sprijini pătrunderea pe piață într-o măsură mai mare a soluțiilor durabile, ar trebui să se promoveze acceptarea acestora de către publicul larg și angajamentul consumatorilor.
- (22a) *Programul este conceput astfel încât să sprijine demonstrarea tehnicilor, abordărilor și bunelor practici care pot fi reproduse și extinse. Soluțiile inovatoare ar contribui la îmbunătățirea performanței de mediu și a durabilității, în special pentru dezvoltarea unor practici agricole durabile în zonele active în domeniul climei, apei, solului, al biodiversității și deșeurilor. În această privință, ar trebui subliniate sinergiile cu alte programe și politici, cum ar fi Parteneriatul european pentru inovare privind productivitatea și durabilitatea agriculturii și sistemul de management de mediu și audit al UE.*
- (23) La nivelul Uniunii, investițiile masive în acțiunile din domeniul mediului și al climei sunt finanțate în special de principalele programe de finanțare ale Uniunii (integreare).

²² JO L 124, 17.5.2005, p. 4.

Prin urmare, este absolut necesar să se intensifice eforturile de integrare, pentru a asigura integrarea criteriilor privind sustenabilitatea, biodiversitatea și rezistența la schimbările climatice în alte programe de finanțare ale Uniunii și integrarea garanțiilor de sustenabilitate în cadrul tuturor instrumentelor Uniunii. Având în vedere rolul lor de catalizatori, proiectele strategice integrate și proiectele strategice de protejare a naturii care urmează să fie elaborate în cadrul programului **LIFE** ar trebui să valorifice oportunitățile de finanțare oferite în cadrul acestor programe de finanțare și prin alte surse de finanțare, cum ar fi fondurile naționale, și să creeze sinergii.

(23a) Succesul proiectelor strategice privind natura și al proiectelor strategice integrate depinde de cooperarea strânsă dintre autoritățile naționale, regionale și locale și actorii nestatali afectați de obiectivele programului. Principiile de transparență și de publicare a deciziilor privind dezvoltarea, punerea în aplicare, evaluarea și monitorizarea proiectelor ar trebui să fie aplicate, prin urmare, în special în cazul integrării sau atunci când sunt implicate mai multe surse de finanțare.

(24) Reflectând importanța combaterii schimbărilor climatice **într-un mod coordonat și ambițios**, în conformitate cu angajamentele Uniunii de a pune în aplicare Acordul de la Paris și obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU, **programul LIFE** va contribui la integrarea acțiunilor legate de climă și la realizarea obiectivului global potrivit căruia **cel puțin** 25 % din cheltuielile bugetare ale UE ar trebui să contribuie la obiectivele climatice **în perioada CFM 2021-2027 și a unui obiectiv anual de 30 % cât mai rapid posibil, dar nu mai târziu de 2027**. Se preconizează că acțiunile întreprinse în cadrul **programului LIFE** vor contribui cu 61 % din pachetul financiar total al programului **LIFE** la realizarea obiectivelor climatice. Acțiunile relevante vor fi identificate în cursul pregătirii și punerii în aplicare a programului **LIFE** și vor fi reevaluate în contextul proceselor relevante de evaluare și de revizuire.

(25) În punerea în aplicare a programului **LIFE** ar trebui să se acorde atenția cuvenită strategiei Uniunii pentru regiunile ultraperiferice²³ în conformitate cu articolul 349 din TFUE, precum și nevoilor și vulnerabilităților specifice ale acestor regiuni. Pe lângă politicile relevante ale Uniunii din domeniul mediului, climei și energiei, ar trebui să se țină seama și de alte politici ale Uniunii.

²³ **Doc. 13715/17 - COM(2017)0623.**

- (26) În sprijinul punerii în aplicare a programului *LIFE*, Comisia ar trebui să colaboreze cu rețeaua punctelor naționale de contact (PNC) ale programului *LIFE pentru a stimula cooperarea vizând să îmbunătățească și să facă mai eficiente serviciile PNC din întreaga UE, precum și pentru a spori calitatea globală a propunerilor înaintate*, să organizeze seminare și ateliere, să publice liste ale proiectelor finanțate în cadrul programului *LIFE* sau să întreprindă alte activități, *cum ar fi campanii mass-media, pentru a disemina mai bine rezultatele proiectului și să faciliteze schimburile de experiență, de cunoștințe și de bune practici, precum și reproducerea rezultatelor proiectelor în întreaga Uniune, promovând astfel cooperarea și comunicarea*. Aceste activități ar trebui să vizeze în special statele membre cu un nivel scăzut de absorbție a fondurilor și să faciliteze comunicarea și cooperarea dintre beneficiarii proiectelor, candidații sau părțile interesate ale proiectelor din același domeniu care sunt finalizate și în desfășurare. *Este esențial ca astfel de activități de comunicare și cooperare să se adreseze, de asemenea, autorităților regionale și locale, precum și părților interesate.*
- (26a) *Calitatea este criteriul principal pentru evaluarea proiectului și procesul de atribuire în cadrul programului LIFE. Pentru a facilita punerea în aplicare a obiectivelor programului LIFE în întreaga Uniune și pentru a promova un înalt nivel de calitate a propunerilor de proiecte, ar trebui pusă la dispoziție finanțare pentru proiectele de asistență tehnică în vederea asigurării participării efective la programul LIFE. Comisia ar trebui să urmărească o acoperire geografică eficientă și bazată pe calitate în toată Uniunea, inclusiv prin sprijinirea statelor membre în vederea creșterii calității proiectelor prin consolidarea capacităților. Prevederile privind participarea efectivă scăzută, activitățile eligibile și criteriile de atribuire pentru programul LIFE se vor specifica în programul de lucru multianual în funcție de rata de participare și de succes a solicitanților din statele membre respective luând în considerare, printre altele, populația și densitatea populației, suprafața totală a siturilor Natura 2000 pentru fiecare stat membru exprimată ca proporție din suprafața totală a rețelei Natura 2000 și proporția din teritoriul unui stat membru acoperit de situri Natura 2000. Activitățile eligibile ar trebui să fie de așa natură încât să vizeze îmbunătățirea calității propunerilor de proiecte.*
- (27) Rețeaua Uniunii Europene pentru punerea în aplicare și respectarea legislației din domeniul mediului (IMPEL), Rețeaua europeană a procurorilor pentru mediu

(ENPE) și Forumul UE al judecătorilor pentru mediu (EUFJE²⁴) au fost create pentru a facilita colaborarea dintre statele membre și joacă un rol unic în punerea în aplicare a legislației Uniunii privind mediul. Acestea au o contribuție substanțială la consolidarea coerenței în ceea ce privește punerea în aplicare și asigurarea respectării legislației de mediu a Uniunii Europene pe întregul teritoriu al Uniunii, evitând denaturarea concurenței, contribuind la îmbunătățirea calității inspecțiilor de mediu și a mecanismelor de aplicare a legii prin intermediul unui sistem de rețele atât la nivelul Uniunii, cât și la nivelul statelor membre, și asigură schimbul de informații și experiență la diferite niveluri ale administrației, precum și prin activități de formare și dezbateri aprofundate axate pe teme de mediu și pe aspecte legate de aplicarea legii, inclusiv monitorizarea și procesele de autorizare. Având în vedere contribuția lor la obiectivele programului *LIFE*, este oportun să se autorizeze acordarea de granturi în beneficiul IMPEL, ENPE și EUFJE fără o cerere de propuneri, astfel încât să se acorde în continuare sprijin pentru activitățile acestor asociații. În plus, există și alte cazuri care nu necesită organizarea unei cereri de propuneri, în conformitate cu cerințele generale din Regulamentul financiar, de exemplu pentru organismele desemnate de statele membre care își desfășoară activitatea sub responsabilitatea acestora, atunci când statele membre respective sunt identificate ca beneficiari ai unui grant printr-un act legislativ al Uniunii.

- (28) Este oportun să se stabilească un pachet financiar pentru programul *LIFE* care va constitui principala valoare de referință în sensul punctului 17 din Acordul interinstituțional din 2 decembrie 2013 dintre Parlamentul European, Consiliu și Comisie privind disciplina bugetară, cooperarea în chestiuni bugetare și buna gestiune financiară²⁵, pentru Parlamentul European și Consiliu pe durata procedurii bugetare anuale.
- (28a) *Ratele maxime de cofinanțare ar trebui stabilite la nivelurile necesare pentru a menține nivelul eficient de sprijin acordat prin program. Pentru a ține seama de adaptabilitatea necesară pentru a răspunde gamei existente de acțiuni și entități, ratele de cofinanțare specifice vor crea o mai mare certitudine, menținând în același timp o anumită flexibilitate pentru nevoi sau cerințe specifice. Ratele de*

²⁴ Doc. 5485/18 - COM(2018)0010, p. 5.

²⁵ JO C 373, 20.12.2013, p. 1.

cofinanțare specifice ar trebui să facă întotdeauna obiectul ratelor maxime de cofinanțare relevante stabilite.

(29) Normele financiare orizontale adoptate de Parlamentul European și de Consiliu în temeiul articolului 322 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene se aplică prezentului regulament. Aceste norme sunt prevăzute în Regulamentul financiar și determină în special procedura de stabilire și execuție a bugetului prin granturi, achiziții, premii sau execuție indirectă și impun verificarea răspunderii actorilor financiari. Normele adoptate în temeiul articolului 322 din TFUE se referă la protecția bugetului Uniunii în cazul unor deficiențe generalizate în ceea ce privește statul de drept în statele membre, întrucât respectarea statului de drept este o condiție prealabilă esențială pentru buna gestiune financiară și eficacitatea finanțării din partea UE.

(30) În conformitate cu **Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului**²⁶ (Regulamentul financiar), cu Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului²⁷, cu **Regulamentul (Euratom, CE) nr. 2988/95**²⁸ **al Consiliului**, cu **Regulamentul (Euratom, CE) nr. 2185/96**²⁹ al Consiliului și cu **Regulamentul (UE) 2017/1939 al Consiliului**³⁰, interesele financiare ale Uniunii trebuie să fie protejate prin măsuri proporționale, inclusiv prin prevenirea, depistarea și investigarea neregulilor, **inclusiv** a fraudei, recuperarea fondurilor pierdute, plătite în mod necuvenit sau

²⁶ **Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1296/2013, (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 1304/2013, (UE) nr. 1309/2013, (UE) nr. 1316/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) nr. 283/2014 și a Deciziei nr. 541/2014/UE și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012 (JO L 193, 30.7.2018, p. 1).**

²⁷ Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 septembrie 2013 privind investigațiile efectuate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1073/1999 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (Euratom) nr. 1074/1999 al Consiliului (JO L 248, 18.9.2013, p. 1).

²⁸ Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului din 18 decembrie 1995 privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene (JO L 312, 23.12.1995, p.1).

²⁹ Regulamentul (Euratom, CE) nr. 2185/96 al Consiliului din 11 noiembrie 1996 privind controalele și inspecțiile la fața locului efectuate de Comisie în scopul protejării intereselor financiare ale Comunităților Europene împotriva fraudei și a altor abateri (JO L 292, 15.11.1996, p. 2).

³⁰ [Titlul complet + referința din JO L].

incorect utilizate și, dacă este cazul, prin impunerea unor sancțiuni administrative. În special, în conformitate cu **Regulamentul** (UE, Euratom) nr. 883/2013 și cu **Regulamentul** (Euratom, CE) nr. 2185/96, Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) poate efectua investigații **administrative**, inclusiv controale și inspecții la fața locului, pentru a stabili dacă a avut loc o fraudă, un act de corupție sau orice altă activitate ilegală care afectează interesele financiare ale Uniunii.

În conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/1939, Parchetul European (**denumit în continuare „EPPO”**) poate ancheta și urmări penal **infrațiuni împotriva** intereselor financiare **ale Uniunii**, conform prevederilor Directivei (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului³¹. În conformitate cu Regulamentul financiar, orice persoană sau entitate care primește fonduri din partea Uniunii trebuie să coopereze pe deplin pentru protejarea intereselor financiare ale Uniunii, să acorde acces și drepturile necesare Comisiei, OLAF, ■ **EPPO în ceea ce privește acele state membre care participă la cooperarea consolidată în temeiul Regulamentului (UE) 2017/1939**, precum și Curții de Conturi Europene (CCE), asigurându-se totodată că orice parte terță implicată în executarea fondurilor Uniunii acordă drepturi echivalente.

- (31) Tipurile de finanțare și metodele de execuție ar trebui să fie alese pe baza capacității lor de a atinge obiectivele specifice ale acțiunilor și de a obține rezultate, ținând seama, în special, de costurile controalelor, de sarcina administrativă și de riscul de neconformare estimat. În ceea ce privește granturile, ar trebui să se țină seama și de posibilitatea de a utiliza sume forfetare, rate forfetare și bareme de costuri unitare. **Comisia ar trebui să se asigure că punerea în aplicare este clară și să promoveze o adevărată simplificare pentru dezvoltatorii de proiecte.**
- (32) **După caz**, obiectivele de politică ale programului **LIFE** ar trebui să fie urmărite și prin intermediul instrumentelor financiare și al garanțiilor bugetare prevăzute în cadrul ■ InvestEU, **inclusiv cu suma alocată din programul LIFE, astfel cum se specifică în programele de lucru multianuale în cadrul programului LIFE.**

³¹ Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal (JO L 198, 28.7.2017, p. 29).

- (33) În temeiul articolului 94 din Decizia 2013/755/UE a Consiliului³², entitățile stabilite în țări și teritorii de peste mări sunt eligibile pentru finanțare sub rezerva regulilor și obiectivelor programului *LIFE* și a eventualelor mecanisme aplicabile statului membru de care aparține țara respectivă sau teritoriul respectiv. Participarea acestor entități la programul *LIFE* ar trebui să se concentreze în primul rând pe proiectele din cadrul subprogramului Natură și biodiversitate.
- (34) Programul ar trebui să fie deschis țărilor terțe în conformitate cu acordurile încheiate între Uniune și țările terțe respective de stabilire a condițiilor specifice pentru participarea acestora.
- (35) Țările terțe care sunt membre ale Spațiului Economic European (SEE) pot participa la programele Uniunii în cadrul cooperării stabilite în temeiul Acordului privind SEE care prevede punerea în aplicare a programelor printr-o decizie în temeiul respectivului acord. Țările terțe pot participa, de asemenea, pe baza altor instrumente juridice. O dispoziție specifică ar trebui introdusă în prezentul regulament prin care să se acorde drepturile necesare și accesul necesar pentru ca ordonatorul de credite competent, Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și Curtea de Conturi Europeană să își exercite pe deplin competențele care le revin
- (36) În temeiul punctelor 22 și 23 din Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legislație, este necesar ca *programul LIFE* să fie evaluat pe baza informațiilor colectate prin intermediul cerințelor de monitorizare specifice, evitându-se totodată reglementările și sarcinile administrative excesive, mai ales asupra statelor membre. Aceste cerințe pot include, dacă este cazul, indicatori cuantificabili pe baza cărora să se evalueze efectele programului *LIFE* pe teren. Impactul deplin al programului *LIFE* este rezultatul unor efecte indirecte, pe termen lung și greu de măsurat, care contribuie la realizarea întregii game de obiective ale Uniunii privind mediul și clima. Pentru monitorizarea programului *LIFE*, indicatorii de realizare direcți și cerințele de monitorizare stabilite în prezentul regulament ar trebui completate prin agregarea unor indicatori specifici la nivel de proiect care

³² Decizia 2013/755/UE a Consiliului din 25 noiembrie 2013 privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări la Uniunea Europeană („Decizia de asociere peste mări”) (JO L 344, 19.12.2013, p. 1).

trebuie descriși în programele de lucru *multianuale* sau în cererile de propuneri, vizând printre altele Natura 2000 și emisiile de anumiți poluanți atmosferici.

- (36a) *În vederea asigurării unor condiții uniforme pentru punerea în aplicare a prezentului regulament cu privire la adoptarea programelor de lucru multianuale, ar trebui conferite competențe de executare Comisiei. Respectivele competențe ar trebui exercitate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului³³. În cazul în care Comitetul pentru programul LIFE nu emite niciun aviz cu privire la un proiect de act de punere în aplicare, Comisia ar trebui, în conformitate cu articolul 5 alineatul (4) al doilea paragraf din Regulamentul (UE) nr. 182/2011, să nu adopte proiectul de act de punere în aplicare.*
- (37) Pentru a se *asigura că sprijinul acordat de program și punerea în aplicare a acestuia sunt în concordanță cu politicile și prioritățile Uniunii*, competența de a adopta acte în conformitate cu articolul 290 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ar trebui să fie delegată Comisiei, *pentru a modifica indicatorii sau a completa prezentul regulament în ceea ce privește indicatorii și pentru a stabili cadrul de monitorizare și evaluare*. Este deosebit de important ca, în cursul lucrărilor sale pregătitoare, Comisia să organizeze consultări adecvate, inclusiv la nivel de experți, și ca respectivele consultări să se desfășoare în conformitate cu principiile stabilite în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare. În special, pentru a asigura participarea egală la pregătirea actelor delegate, Parlamentul European și Consiliul primesc toate documentele în același timp cu experții din statele membre, iar experții acestor instituții au acces sistematic la reuniunile grupurilor de experți ale Comisiei însărcinate cu pregătirea actelor delegate.
- (38) Deoarece obiectivele prezentului regulament, și anume să contribuie la *un nivel înalt de protecție a mediului și de acțiune climatică ambițioasă, cu o bună guvernare și o abordare multilaterală și* la dezvoltarea durabilă și la realizarea obiectivelor și a țintelor Uniunii stabilite în legislația, strategiile, planurile și angajamentele

³³ *Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 de stabilire a normelor și principiilor generale privind mecanismele de control de către statele membre al exercitării competențelor de executare de către Comisie (JO L 55, 28.2.2011, p. 13).*

internaționale în domeniul mediului, *biodiversității*, climei, *economiei circulare* și energiei *din surse regenerabile și al eficienței energetice*, nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre și, prin urmare, având în vedere amploarea și efectele prezentului regulament, pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii, Uniunea poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul menționat, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru îndeplinirea respectivelor obiective.

(39) Prin urmare, Regulamentul (UE) nr. 1293/2013 ar trebui abrogat,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1

Obiect

Prezentul regulament instituie un program pentru mediu și politici climatice (LIFE) (denumit în continuare „programul *LIFE*”).

Acesta prevede obiectivele programului *LIFE*, bugetul pentru perioada 2021-2027, formele de finanțare din partea Uniunii și normele pentru furnizarea finanțării.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții:

1. „proiecte strategice de protejare a naturii” înseamnă proiecte care sprijină realizarea obiectivelor Uniunii privind natura și biodiversitatea prin punerea în aplicare a unor programe de acțiune coerente în statele membre pentru a integra aceste obiective și priorități în alte politici și instrumente de finanțare, inclusiv prin punerea în aplicare coordonată a cadrelor de acțiune prioritare instituite în temeiul Directivei 92/43/CEE;

2. „proiecte strategice integrate” înseamnă proiecte care pun în aplicare la scară regională, multiregională, națională sau transnațională strategii sau planuri de acțiune în domeniul mediului sau al climei elaborate de către autoritățile statelor membre și impuse de legislația sau politica specifică a Uniunii în domeniul mediului, climei sau energiei , asigurând, în același timp, implicarea părților interesate și promovarea coordonării cu cel puțin o altă sursă de finanțare a Uniunii, națională sau privată și mobilizarea acestei surse de finanțare;
3. „proiecte de asistență tehnică” înseamnă proiecte care sprijină dezvoltarea capacității de a participa la proiecte de acțiune standard, pregătirea **proiectelor strategice de protejare a naturii și a** proiectelor strategice integrate, pregătirea pentru accesul la alte instrumente financiare ale Uniunii sau alte măsuri necesare pentru pregătirea dezvoltării sau replicării rezultatelor produse de alte proiecte finanțate în cadrul programului *LIFE*, al programelor predecesoare ale acestuia sau al altor programe ale Uniunii, în vederea realizării obiectivelor prevăzute la articolul 3; ***Astfel de proiecte pot include, de asemenea, consolidarea capacităților legate de activitățile autorităților din statele membre pentru participarea efectivă la programul LIFE;***
4. „proiecte de acțiune standard” înseamnă proiecte, altele decât proiectele strategice integrate, proiectele strategice de protejare a naturii sau proiectele de asistență tehnică, care urmăresc obiectivele specifice ale programului prevăzute la articolul 3 alineatul (2);
5. „operațiuni de finanțare mixtă” înseamnă acțiuni sprijinite de la bugetul Uniunii, inclusiv în cadrul mecanismelor de finanțare mixtă în temeiul articolului 2 alineatul (6) din Regulamentul (UE, Euratom) 2018/... (Regulamentul financiar), care combină forme nerambursabile de sprijin și/sau instrumente financiare de la bugetul Uniunii cu forme rambursabile de sprijin din partea unor instituții de dezvoltare sau a altor instituții de finanțe publice, precum și din partea unor instituții financiare și investitori comerciali;
6. „entitate juridică” înseamnă orice persoană fizică sau persoană juridică constituită și recunoscută ca atare în temeiul legislației naționale, al legislației Uniunii sau al legislației internaționale, care are personalitate juridică și care poate, acționând în nume propriu, să exercite drepturi și să fie supusă unor obligații, sau o entitate fără personalitate juridică, în conformitate cu articolul 190 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul financiar.

Articolul 3

Obiectivele programului

- (1) Obiectivul general al programului *LIFE* este de a contribui la tranziția către o economie circulară *durabilă*, **■** eficientă din punct de vedere energetic, *bazată pe energie din surse regenerabile, neutră din punct de vedere climatic* și rezistentă la schimbările climatice, *de a proteja, restabili și îmbunătăți calitatea* mediului, *inclusiv a aerului, apei și solului*, și *de a opri și inversa declinul biodiversității și de a combate degradarea ecosistemelor, inclusiv prin susținerea punerii în aplicare și gestionării rețelei Natura 2000*, contribuind astfel la dezvoltarea durabilă.
Programul LIFE susține, de asemenea, punerea în aplicare a programelor generale de acțiune adoptate în temeiul articolului 192 alineatul (3) din TFUE.
- (2) Programul *LIFE* are următoarele obiective specifice:
 - (a) să dezvolte, să demonstreze și să promoveze tehnici, *metode* și abordări inovatoare pentru realizarea obiectivelor legislației și ale politicilor Uniunii din domeniul mediului, *inclusiv al naturii și biodiversității*, și al climei, inclusiv tranziția către energia *din surse regenerabile și îmbunătățirea eficienței energetice, precum* și să contribuie la *baza de cunoștințe și* aplicarea celor mai bune practici, *în special* în ceea ce privește natura și biodiversitatea, *inclusiv prin susținerea rețelei Natura 2000*;
 - (b) să sprijine elaborarea, punerea în aplicare, monitorizarea și asigurarea respectării legislației și a politicilor relevante ale Uniunii *privind mediul, inclusiv natura și biodiversitatea, sau privind acțiunile climatice și tranziția către surse regenerabile de energie sau creșterea eficienței energetice*, inclusiv prin îmbunătățirea guvernanței *la toate nivelurile, în special* prin consolidarea capacităților actorilor din sectoarele public și privat și prin implicarea societății civile;
 - (c) să catalizeze utilizarea pe scară largă a unor soluții tehnice și de strategie politică eficiente pentru a pune în aplicare legislația și politicile relevante ale Uniunii *privind mediul, inclusiv natura și biodiversitatea, și privind acțiunile climatice și tranziția către surse regenerabile de energie sau creșterea*

eficienței energetice prin replicarea rezultatelor, integrarea obiectivelor conexe în alte politici și în practicile sectoarelor public și privat, mobilizarea investițiilor și îmbunătățirea accesului la finanțare.

Articolul 4

Structură

Programul *LIFE* este structurat după cum urmează:

1. domeniul Mediu, care include:
 - (a) subprogramul Natură și biodiversitate;
 - (b) subprogramul Economia circulară și calitatea vieții.
2. domeniul Politici climatice, care include:
 - (a) subprogramul Atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea;
 - (b) subprogramul Tranziția către energia curată.

Articolul 5

Buget

- (1) Pachetul financiar pentru punerea în aplicare a programului în perioada 2021-2027 se ridică la **6 442 000 000 EUR la prețurile din 2018 (7 272 000 000 EUR în prețuri curente)**.
- (2) Repartizarea orientativă a sumei menționate la alineatul (1) este următoarea:
 - (a) **4 715 000 000 EUR la prețurile din 2018 (5 322 000 000 EUR în prețuri curente, care constituie 73,2 % din pachetul financiar total al programului)** pentru domeniul Mediu, din care
 1. **2 829 000 000 EUR la prețurile din 2018 (3 261 420 000 EUR în prețuri curente care constituie 44,9 % din pachetul financiar total al programului)** pentru subprogramul Natură și biodiversitate și

2. **1 886 000 000 EUR la prețurile din 2018 (2 060 580 000 EUR în prețuri curente care constituie 28,3 % din pachetul financiar total al programului)** pentru subprogramul Economia circulară și calitatea vieții;

(b) 1 950 000 000 EUR pentru domeniul Politici climatice, din care

1. 950 000 000 EUR pentru subprogramul Atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea și

2. 1 000 000 000 EUR pentru subprogramul Tranziția către energia curată.

(3) Sumele menționate la alineatele (1) și (2) nu aduc atingere aplicării dispozițiilor privind flexibilitatea prevăzute în Regulamentul (UE) nr.../... al Parlamentului European și al Consiliului³⁴ [noul regulament privind cadrul financiar multianual] și în Regulamentul financiar.

(3a) În pofida dispozițiilor alineatului (2), cel puțin 60 % din resursele bugetare alocate proiectelor sprijinite prin granturi pentru acțiuni în domeniul Mediu menționate la alineatul (2) litera (a) sunt dedicate granturilor pentru proiecte care sprijină subprogramul Natură și biodiversitate menționate la alineatul (2) litera (a) punctul (i).

(4) Programul **LIFE poate finanța activitățile de** asistență tehnică și administrativă desfășurate de Comisie pentru punerea în aplicare a programului LIFE, cum ar fi activitățile de pregătire, monitorizare, control, audit și evaluare, inclusiv sistemele corporative de tehnologie a informației și activitățile rețelei de sprijinire a punctelor naționale de contact ale programului LIFE, inclusiv formare, activități de învățare reciprocă și evenimente pentru schimburi de experiențe.

(5) Programul poate finanța activitățile puse în aplicare de Comisie pentru a sprijini pregătirea, punerea în aplicare și integrarea legislației și a politicilor relevante ale Uniunii din domeniul mediului, climei și energiei ■ în scopul realizării obiectivelor generale stabilite la articolul 3. Astfel de activități pot include:

(a) informare și comunicare, inclusiv campanii de sensibilizare. Resursele financiare alocate activităților de comunicare în temeiul prezentului regulament acoperă și comunicarea instituțională a priorităților politice ale Uniunii, precum

³⁴ [A se introduce titlul complet și referința din JO].

și informarea cu privire la stadiul de punere în aplicare și de transpunere a legislației relevante a Uniunii din domeniul mediului, climei și energiei ■ ;

- (b) studii, anchete, modelizare și elaborare de scenarii;
- (c) pregătirea, punerea în aplicare, monitorizarea, verificarea și evaluarea ■ politicilor, programelor și legislației , ***precum și evaluarea și analiza proiectelor care nu sunt finanțate prin programul LIFE, în cazul în care acestea servesc obiectivelor stabilite la articolul 3;***
- (d) ateliere, conferințe și reuniuni;
- (e) colaborare în rețea și platforme destinate schimbului de bune practici;
- (f) alte activități, ***precum premii.***

Articolul 6

Țări terțe asociate programului

(1) ***Cu condiția respectării depline a tuturor normelor și regulamentelor sale,*** programul este deschis participării următoarelor țări terțe:

- (a) membrii Asociației Europene a Liberului Schimb (AELS) care sunt membri ai Spațiului Economic European (SEE), în conformitate cu condițiile stabilite în Acordul privind SEE;
- (b) țările în curs de aderare, țările candidate și potențial candidate, în conformitate cu principiile generale și cu termenii și condițiile generale de participare a țărilor respective la programele Uniunii instituite prin acordurile-cadru și deciziile consiliilor de asociere corespunzătoare sau prin alte acorduri similare și în conformitate cu condițiile specifice prevăzute în acordurile dintre Uniune și țările respective;
- (c) țările cărora li se aplică politica europeană de vecinătate, în conformitate cu principiile generale și cu termenii și condițiile generale de participare a țărilor respective la programele Uniunii instituite prin acordurile-cadru și deciziile consiliilor de asociere corespunzătoare sau prin alte acorduri similare și în

conformitate cu condițiile specifice prevăzute în acordurile dintre Uniune și țările respective;

(d) alte țări terțe, în conformitate cu condițiile prevăzute de un acord specific referitor la participarea unei țări terțe la orice program al Uniunii, cu condiția ca acordul:

- să asigure un echilibru adecvat în ceea ce privește contribuțiile și beneficiile țării terțe care participă la programele Uniunii;
- să stabilească condițiile de participare la programe, inclusiv calculul contribuțiilor financiare la programe individuale și costurile administrative ale acestora. Aceste contribuții constituie venituri alocate în conformitate cu articolul [21 alineatul (5)] din Regulamentul financiar;
- să nu confere țării terțe o competență decizională cu privire la program;
- să garanteze drepturile Uniunii de a asigura buna gestiune financiară și de a-și proteja interesele financiare.

(2) Atunci când o țară terță participă la program prin intermediul unei decizii în temeiul unui acord internațional sau în temeiul oricărui alt instrument juridic, țara terță respectivă trebuie să acorde drepturile necesare și accesul necesar pentru ca ordonatorul de credite competent, Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și Curtea de Conturi Europeană să își exercite pe deplin competențele care le revin. În cazul OLAF, aceste drepturi includ dreptul de a efectua investigații, inclusiv verificări și inspecții la fața locului, astfel cum se prevede în Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind investigațiile efectuate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF).

Articolul 6a

Cooperare internațională

În cursul punerii în aplicare a programului LIFE, cooperarea cu organizațiile internaționale relevante, precum și cu instituțiile și cu organismele acestora, este posibilă în cazul în care este necesară pentru atingerea obiectivelor generale menționate la articolul 3.

Articolul 7

Sinergiile cu alte programe ale Uniunii

Comisia facilitează punerea în aplicare în mod consecvent a programului LIFE, iar împreună cu statele membre facilitează coerența și coordonarea cu Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, Orizont Europa, Mecanismul pentru interconectarea Europei și InvestEU, astfel încât să creeze sinergii, în special în ceea ce privește proiectele strategice de protejare a naturii și proiectele strategice integrate, precum și să sprijine preluarea și replicarea soluțiilor dezvoltate în cadrul programului LIFE. Comisia și statele membre asigură această complementaritate la toate nivelurile.

Articolul 8

Punerea în aplicare și forme de finanțare din partea Uniunii

- (1) ***Comisia pune în aplicare programul LIFE*** prin gestiune directă în conformitate cu Regulamentul financiar sau prin gestiune indirectă cu organismele menționate la articolul [61 alineatul (1) litera (c)] din Regulamentul financiar.
- (2) Programul ***LIFE*** poate oferi finanțare sub oricare dintre formele prevăzute în Regulamentul financiar, în special granturi, premii și achiziții publice. Totodată, acesta poate furniza finanțare sub formă de instrumente financiare în cadrul operațiunilor de finanțare mixtă.
- (2a) ***Cel puțin 85 % din bugetul aferent programului LIFE se alocă granturilor menționate la articolul 10 alineatul (2) și la articolul 10 alineatul (5), pentru proiecte finanțate prin alte forme de finanțare în măsura specificată în cadrul programului de lucru multianual sau, după caz și în măsura specificată în programul de lucru multianual menționat la articolul 17, instrumentelor financiare sub forma operațiunilor de finanțare mixtă menționate la articolul 8 alineatul (2). Comisia se asigură că proiectele finanțate prin alte forme de finanțare sunt pe deplin în conformitate cu obiectivele prevăzute la articolul 3 din prezentul regulament. Suma maximă alocată granturilor, astfel cum se menționează la articolul 10 alineatul (3b), este de 15 milioane EUR.***
- (2b) ***Rata maximă de cofinanțare pentru acțiunile eligibile menționate la articolul 10 alineatul (2) literele (a), (b), (c) și (d) este de 60 % din costurile eligibile și de***

maximum 75 % pentru proiectele finanțate în cadrul subprogramului Natură și biodiversitate, în special pentru cele care privesc habitatele sau speciile prioritare pentru punerea în aplicare a Directivei 92/43/CEE sau speciile de păsări care sunt considerate prioritare pentru finanțare de către Comitetul pentru adaptarea la progresul tehnico-științific înfăințat în conformitate cu articolul 16 din Directiva 2009/147/CE atunci când este necesar pentru realizarea obiectivului în materie de conservare. Pentru acțiunile menționate la articolul 10 alineatul (5), rata maximă de cofinanțare este de 70 % din costurile eligibile. Fără a aduce atingere ratelor maxime de cofinanțare relevante și determinate, ratele specifice se detaliază în programul de lucru multianual menționat la articolul 17. Acestea pot fi adaptate în conformitate cu cerințele fiecărui subprogram, tip de proiect sau tip de grant.

Pentru proiectele descrise la articolul 10 alineatul (3b), ratele maxime de cofinanțare nu depășesc 95 % din costurile eligibile pentru proiecte în timpul primului program de lucru multianual; pentru al doilea program de lucru multianual și sub rezerva confirmării în prezentul program de lucru, rata de cofinanțare este de 75 % din costurile eligibile.

- (2c) *Calitatea este criteriul principal pentru evaluarea proiectului și procesul de atribuire în cadrul programului LIFE. Comisia urmărește o acoperire geografică eficientă și bazată pe calitate în toată Uniunea, inclusiv prin sprijinirea statelor membre în vederea creșterii calității proiectelor prin consolidarea capacităților.*

CAPITOLUL II

ELIGIBILITATE

Articolul 9

Granturi

Granturile din cadrul programului *LIFE* sunt atribuite și gestionate în conformitate cu titlul VIII din Regulamentul financiar.

Articolul 10

Acțiuni eligibile

- (1) Numai acțiunile de punere în aplicare a obiectivelor prevăzute la articolul 3 sunt eligibile pentru finanțare.
- (2) Granturile pot finanța următoarele tipuri de acțiuni:
 - (a) proiecte strategice de protejare a naturii din cadrul subprogramului menționat la articolul 4 alineatul (1) litera (a);
 - (b) proiecte strategice integrate din cadrul subprogramelor menționate la articolul 4 alineatul (1) litera (b), alineatul (2) litera (a) și alineatul (2) litera (b);
 - (c) proiecte de asistență tehnică;
 - (d) proiecte de acțiune standard;
 - (e) alte acțiuni necesare în vederea atingerii obiectivului general stabilit la articolul 3 alineatul (1), **inclusiv acțiuni de coordonare și de susținere care vizează consolidarea capacităților, diseminarea informațiilor și a cunoștințelor, precum și acțiuni de sensibilizare pentru a sprijini trecerea la energie din surse regenerabile și o mai mare eficiență energetică.**
- (3) Proiectele din cadrul subprogramului Natură și biodiversitate privind gestionarea, refacerea și monitorizarea siturilor Natura 2000 în conformitate cu Directiva 92/43/CEE și cu Directiva 2009/147/CE **țin seama de prioritățile stabilite în planurile, strategiile și politicile naționale sau regionale privind conservarea naturii și a biodiversității, printre altele în** cadrele de acțiune prioritară instituite în temeiul Directivei 92/43/CEE.
- (3a) **Proiectele de asistență tehnică pentru consolidarea capacităților legate de activitățile autorităților statelor membre în vederea îmbunătățirii participării efective la programul LIFE trebuie să sprijine activitățile statelor membre cu o participare efectivă scăzută, cu scopul de a îmbunătăți serviciile punctelor naționale de contact din întreaga UE și de a crește calitatea generală a propunerilor prezentate.**
- (4) Granturile pot finanța activități desfășurate în afara **unui stat membru sau o țară sau teritoriu de peste mări legate de acesta**, cu condiția ca proiectul să urmărească obiectivele Uniunii în domeniul mediului și al climei și ca activitățile desfășurate în afara Uniunii să fie necesare pentru a se asigura eficacitatea intervențiilor desfășurate pe teritoriile statelor membre **sau într-o țară sau pe un teritoriu de peste mări sau pentru a sprijini acorduri internaționale la care Uniunea este parte.**

- (5) Granturile de funcționare sprijină funcționarea entităților non-profit care contribuie la elaborarea, punerea în aplicare și asigurarea respectării legislației și a politicilor Uniunii și care își desfășoară activitatea în principal în domeniul mediului sau al climei, inclusiv al tranziției energetice, **în conformitate cu obiectivele programului LIFE prevăzute la articolul 3.**

Articolul 11

Entități eligibile

- (1) Criteriile de eligibilitate stabilite la alineatele (2)-(3) se aplică pe lângă criteriile stabilite la articolul [197] din Regulamentul financiar.
- (2) Sunt eligibile următoarele entități:
- (a) entitățile juridice stabilite în oricare dintre următoarele țări sau teritorii:
1. un stat membru sau o țară sau un teritoriu de peste mări care ține de acesta;
 2. o țară terță asociată programului **LIFE**;
 3. alte țări terțe care figurează în programul de lucru **multianual menționat la articolul 17**, în condițiile specificate **în prezentul articol** alineatele (4)-(6);
- (b) orice entitate juridică înființată în temeiul dreptului Uniunii sau orice organizație internațională.
- (3) Persoanele fizice nu sunt eligibile.
- (4) Entitățile juridice stabilite într-o țară terță care nu este asociată la program sunt în mod excepțional eligibile pentru participare dacă acest lucru este necesar pentru îndeplinirea obiectivelor unei anumite acțiuni, astfel încât să se asigure eficacitatea intervențiilor desfășurate în Uniune.
- (5) Entitățile juridice care participă la consorții de cel puțin trei entități independente, stabilite în diferite state membre sau țări sau teritorii de peste mări legate de aceste state sau țări terțe asociate programului sau alte țări terțe sunt eligibile.

(6) Entitățile juridice stabilite într-o țară terță care nu este asociată la program ar trebui, în principiu, să suporte costurile aferente participării lor.

(6a) *Pentru a asigura o utilizare justă a fondurilor programului și participarea eficientă a entităților juridice menționate la alineatul (4), Comisia este împuternicită să adopte, în conformitate cu articolul 21, acte delegate de completare a prezentului articol, stabilind cât de mult trebuie să participe aceste entități juridice la politica de mediu și de combatere a schimbărilor climatice dusă de Uniune pentru a fi considerate eligibile pentru program.*

Articolul 12

Atribuirea directă

Fără a aduce atingere articolului [188] din Regulamentul financiar, pot fi atribuite granturi organismelor enumerate în anexa I, fără o cerere de propuneri.

Articolul 13

Specificarea criteriilor de atribuire

Comisia stabilește criteriile de atribuire ***în programul de lucru multianual menționat la articolul 17 și în cererile de propuneri, ținând seama de următoarele principii:***

- (a) proiectele finanțate în cadrul programului ***LIFE sunt de interes pentru Uniune, având o contribuție semnificativă la realizarea obiectivelor generale și specifice ale programului LIFE menționate la articolul 3 și nesubminându-le în vreun fel și, dacă este posibil, promovează utilizarea achizițiilor publice verzi;***
- (aa) ***proiectele asigură o abordare eficientă din punctul de vedere al costurilor și sunt coerente din punct de vedere tehnic și financiar;***
- (ab) ***se acordă prioritate proiectelor care ar putea contribui în cea mai mare măsură la realizarea obiectivelor prevăzute la articolul 3;***
- (b) ***proiectele*** care oferă beneficii conexe și promovează sinergii între subprogramele menționate la articolul 4 ***beneficiază de un bonus în cadrul evaluării lor;***
- (c) ***proiectele*** care prezintă cel mai ridicat potențial de a fi replicate și dezvoltate de către sectorul public sau privat ori de a mobiliza cele mai mari investiții sau resurse

financiare (potențialul de catalizator) **beneficiază de un bonus în cadrul evaluării lor;**

- (d) se asigură capacitatea de replicare a rezultatelor proiectelor de acțiune standard;
- (e) proiectele care se bazează pe rezultatele altor proiecte finanțate în cadrul programului **LIFE**, al programelor predecesoare ale acestuia sau cu alte fonduri ale Uniunii sau care dezvoltă astfel de rezultate beneficiază de un bonus la evaluarea acestora;
- (f) dacă este cazul, se acordă o atenție specială proiectelor din zone geografice cu nevoi sau vulnerabilități specifice, cum ar fi zonele cu probleme de mediu sau constrângeri naturale specifice, zonele transfrontaliere, **zonele cu o mare valoare naturală** sau regiunile ultraperiferice.

Articolul 14

Costuri eligibile legate de achiziționarea de terenuri

Pe lângă criteriile stabilite la articolul [186] din Regulamentul financiar, costurile legate de achiziționarea de terenuri sunt considerate eligibile dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

- (a) achiziționarea va contribui la îmbunătățirea, menținerea și restabilirea integrității rețelei Natura 2000, instituite în temeiul articolului 3 din Directiva 92/43/CEE, inclusiv prin îmbunătățirea conectivității prin crearea de coridoare, puncte de trecere sau alte elemente de infrastructură verde;
- (b) achiziționarea de terenuri reprezintă fie singura modalitate, fie modalitatea cea mai eficientă din punctul de vedere al costurilor pentru a se ajunge la rezultatul dorit în materie de conservare;
- (c) terenurile achiziționate sunt rezervate pe termen lung pentru utilizări conforme cu obiectivele specifice ale programului **LIFE**;
- (d) statul membru implicat asigură, prin transfer sau prin alte mijloace, rezervarea pe termen lung a terenurilor în cauză în scopul conservării naturii.

Articolul 15

Finanțare cumulativă, complementară și combinată

- (1) O acțiune care a beneficiat de o contribuție de la un alt program al Uniunii poate primi o contribuție și din partea programului **LIFE**, cu condiția ca aceste contribuții să nu acopere aceleași costuri **și ca acțiunea să urmărească atingerea obiectivelor**

privind mediul sau clima stabilite în articolul 3 și să nu îl submineze pe niciunul.

Normele fiecărui astfel de program al Uniunii se aplică pentru contribuția respectivului program la acțiune. Finanțarea cumulativă nu depășește costurile totale eligibile ale acțiunii, iar sprijinul acordat de diferitele programe ale Uniunii poate fi calculat pe bază proporțională în conformitate cu documentele care stabilesc condițiile pentru acordarea sprijinului.

- (2) Acțiunile care sunt certificate printr-o marcă de excelență sau care respectă următoarele condiții comparative cumulative:
- (a) au fost evaluate într-o cerere de propuneri în cadrul programului ***LIFE***;
 - (b) respectă cerințele minime de calitate prevăzute în cererea de propuneri respectivă;
 - (c) nu pot fi finanțate în cadrul cererii de propuneri respective din cauza unor constrângeri bugetare,

pot beneficia de sprijin din Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, Fondul social european+ sau Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală, în conformitate cu articolul [67] alineatul (5) din Regulamentul (UE) XX [Regulamentul privind dispozițiile comune] și cu articolul [8] din Regulamentul (UE) XX [Regulamentul privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune], cu condiția ca aceste acțiuni să fie coerente cu obiectivele ***și criteriile de eligibilitate ale*** programului în cauză. Se aplică normele fondului din care se acordă sprijin.

CAPITOLUL III

OPERAȚIUNI DE FINANȚARE MIXTĂ

Articolul 16

Operațiuni de finanțare mixtă

Operațiunile de finanțare mixtă din cadrul ***programului LIFE*** sunt implementate în conformitate cu ***Regulamentul InvestEU*** și cu Titlul X din Regulamentul financiar, ***acordând atenția cuvenită cerințelor de sustenabilitate și transparență.***

CAPITOLUL IV

PROGRAMARE, MONITORIZARE, REPORTARE ȘI EVALUARE

Articolul 17

Programul de lucru *multianual*

- (1) ***Comisia adoptă, prin acte de punere în aplicare, programe de lucru multianuale pentru programul LIFE. Actele de punere în aplicare respective sunt adoptate în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 20a alineatul (2).***
- (2) Fiecare program de lucru multianual specifică, în conformitate cu obiectivele prevăzute la articolul 3, următoarele:
 - (a) repartizarea fondurilor în cadrul fiecărui subprogram, între nevoile din cadrul subprogramului și între diferitele tipuri de finanțare, ***precum și suma totală maximă alocată granturilor, astfel cum se menționează la articolul 10 alineatul (2) litera (a) și la articolul 10 alineatul (2) litera (b);***
 - (aa) ***suma maximă totală pentru instrumentele financiare din cadrul operațiunilor de finanțare mixtă ale programului LIFE, după caz;***
 - (ab) ***suma maximă totală pentru granturile care urmează să fie acordate organismelor enumerate în anexa I în conformitate cu articolul 12;***
 - (b) temele de proiecte sau nevoile specifice pentru care se realizează o prealocare a finanțării, pentru proiectele menționate la articolul 10 alineatul (2) literele (c) și (d);
 - (c) ***strategiile și planurile vizate de proiectele strategice integrate*** pentru care se poate solicita finanțare, pentru proiectele menționate la articolul 10 alineatul (2) litera (b);
 - (d) perioada maximă de eligibilitate pentru punerea în aplicare a proiectului;
 - (da) ***calendare orientative pentru cererile de propuneri prevăzute pentru perioada acoperită de programul de lucru multianual;***

- (db) metodologia tehnică pentru procedura de depunere și selecție a proiectelor și criteriile de atribuire în conformitate cu elementele menționate la articolul 13;*
- (dc) specificarea ratelor de cofinanțare menționate la articolul 8 alineatul (2b);*
- (dd) rata maximă de cofinanțare pentru acțiunile eligibile menționate la articolul 10 alineatul (2) litera (e);*
- (de) norme detaliate referitoare la aplicarea finanțării cumulative, complementare și combinate, unde este cazul;*
- (df) specificarea participării efective reduse și a activităților eligibile și a criteriilor de atribuire pentru proiectele de asistență tehnică pentru consolidarea capacităților în ceea ce privește activitățile autorităților statelor membre pentru participarea efectivă la programul LIFE.*
- (2a) Durata primului program de lucru multianual este de patru ani, iar durata celui de-al doilea program de lucru multianual este de trei ani.*
- (2b) În cadrul programelor de lucru multianuale, Comisia publică cereri de propuneri pentru perioada acoperită. Comisia se asigură că fondurile neutilizate din cadrul unei cereri de propuneri sunt realocate între diversele tipuri de acțiuni menționate la articolul 10 alineatul (2) din același domeniu.*
- (2c) Comisia asigură consultarea părților interesate în cadrul dezvoltării programelor de lucru multianuale.*

Articolul 18

Monitorizare și raportare

- (1) Comisia raportează cu privire la* progresele înregistrate de programul *LIFE* în direcția îndeplinirii obiectivelor stabilite la articolul 3 *pe baza indicatorilor enumerați* în anexa II.
- (2)* Pentru a asigura evaluarea efectivă a evoluției programului *LIFE* în ceea ce privește realizarea obiectivelor scontate, Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 21 prin care să modifice anexa II pentru a revizui sau a

completa indicatorii atunci când consideră că este necesar, ***inclusiv în vederea alinierii cu indicatorii stabiliți pentru alte programe ale Uniunii***, și să completeze prezentul regulament cu dispoziții privind crearea unui cadru de monitorizare și de evaluare.

- (2a) ***Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 21 pentru a defini, pe baza anexei II, indicatorii specifici pentru fiecare subprogram și pentru fiecare tip de proiect.***
- (3) ***Comisia se asigură*** că datele pentru monitorizarea punerii în aplicare și a rezultatelor programului sunt colectate în mod eficient, eficace și la timp. În acest scop ***și pe baza metodologiilor relevante***, se impun destinatarilor fondurilor Uniunii cerințe de raportare proporționale care să permită colectarea de indicatori agregabili de realizare și de impact la nivel de proiect pentru toate obiectivele specifice relevante ale politicii în domeniul mediului și al climei, inclusiv în ceea ce privește Natura 2000 și emisiile de anumiți poluanți atmosferici, cum ar fi emisiile de CO₂.
- (4) Comisia monitorizează și prezintă rapoarte în mod regulat în ceea ce privește integrarea obiectivelor în materie de climă și de biodiversitate, inclusiv quantumul cheltuielilor. Contribuția prezentului regulament la realizarea obiectivului bugetar global potrivit căruia 25 % din cheltuieli ar trebui să contribuie la obiectivele climatice este monitorizată prin intermediul sistemului de indicatori climatici al Uniunii. Cheltuielile legate de biodiversitate vor fi urmărite cu ajutorul unui set specific de indicatori. Aceste metode de urmărire sunt utilizate pentru cuantificarea creditelor de angajament care se preconizează că vor contribui la obiectivele legate de climă și, respectiv, de biodiversitate pe durata cadrului financiar multianual pentru 2021-2027 la nivelul corespunzător de dezagregare. Cheltuielile sunt prezentate anual în declarația referitoare la program din cadrul bugetului. Contribuția programului la obiectivele Uniunii în domeniul climei și al biodiversității face obiectul unor raportări regulate, în contextul evaluărilor și al raportului anual.
- (5) Comisia evaluează sinergiile dintre programul ***LIFE*** și alte programe complementare ale Uniunii și sinergiile dintre subprogramele acestuia.

Evaluare

- (1) **Comisia efectuează evaluările** în timp util pentru a putea contribui la procesul de luare a deciziilor, **ținând seama în mod corespunzător de coerență, de sinergie, de valoarea adăugată la nivelul Uniunii și de sustenabilitatea pe termen lung, utilizând prioritățile Uniunii în materie de climă și mediu.**
- (2) **Comisia efectuează evaluarea la jumătatea perioadei** a programului **LIFE** imediat ce sunt disponibile suficiente informații cu privire la punerea în aplicare a acestuia, dar nu mai târziu de **42 de luni** de la începerea punerii în aplicare a programului **LIFE, utilizând indicatorii de realizare și de rezultat stabiliți în conformitate cu anexa II.**

Evaluarea conține cel puțin următoarele elemente:

- (a) **aspectele calitative și cantitative ale punerii în aplicare a programului;**
- (b) **eficiența utilizării resurselor;**
- (c) **măsura în care au fost atinse obiectivele tuturor măsurilor, precizând, dacă este posibil, rezultatele și impactul;**
- (d) **succesul real sau preconizat al proiectelor în mobilizarea altor fonduri ale Uniunii, luând în considerare, în special, beneficiile unei coerențe sporite cu alte instrumente financiare ale Uniunii;**
- (e) **măsura în care au fost atinse sinergiile dintre obiective și complementaritatea sa cu alte programe relevante ale Uniunii;**
- (f) **valoarea adăugată europeană și impactul pe termen lung al programului LIFE pentru luarea unei decizii privind reînnoirea, modificarea sau suspendarea măsurilor;**
- (g) **măsura în care au fost implicate părțile interesate;**
- (h) **o analiză cantitativă și calitativă a contribuției programului LIFE la stadiul de conservare al habitatelor și al speciilor enumerate în cadrul Directivelor 92/43/CEE și 2009/147/CE;**

- (i) *o analiză a acoperirii geografice la nivelul Uniunii, astfel cum se menționează la articolul 8 alineatul (2c), și, în cazul în care nu se ajunge la o astfel de acoperire, o analiză a motivelor subiacente.*
- (3) La finalul punerii în aplicare a programului **LIFE**, dar nu mai târziu de patru ani de la sfârșitul perioadei indicate la articolul 1 al doilea paragraf, Comisia efectuează o evaluare finală a programului **LIFE**.
- (4) Comisia comunică concluziile evaluărilor, însoțite de observațiile sale, Parlamentului European, Consiliului, Comitetului Economic și Social European și Comitetului Regiunilor *și publică rezultatele evaluărilor.*

CAPITOLUL V

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 20

Informare, comunicare și publicitate

- (1) Destinatarii fondurilor Uniunii recunosc originea și asigură vizibilitatea finanțării Uniunii (în special în cazul promovării proiectelor și a rezultatelor acestora), oferind informații coerente, concrete și proporționale adresate unor categorii de public diverse, printre care mass-media și publicul larg. *În acest scop, destinatarii utilizează sigla programului LIFE, prezentată în anexa IIa, sau, atunci când acest lucru nu este posibil, menționează programul LIFE în toate acțiunile de comunicare și sigla apare pe panourile de informare în locuri strategice, vizibile publicului. Toate bunurile de folosință îndelungată dobândite în cadrul programului LIFE trebuie să poarte sigla programului LIFE, cu excepția cazului în care există o indicație contrară a Comisiei.*
- (2) Comisia desfășoară acțiuni de informare și comunicare privind programul **LIFE**, acțiunile și rezultatele sale. Resursele financiare alocate programului **LIFE** contribuie, de asemenea, la comunicarea instituțională a priorităților politice ale Uniunii, în măsura în care acestea sunt legate de obiectivele prevăzute la articolul 3.

Articolul 20a

Procedura comitetului

- (1) *Comisia este asistată de Comitetul pentru programul LIFE. Respectivul comitet reprezintă un comitet în înțelesul Regulamentului (UE) nr. 182/2011.*
- (2) *În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.*
- (3) *În cazul în care comitetul nu emite un aviz, Comisia nu adoptă proiectul de act de punere în aplicare și se aplică articolul 5 alineatul (4) al treilea paragraf din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.*
- (4) *Comisia raportează anual comitetului cu privire la progresul general al punerii în aplicare a subprogramelor și cu privire la acțiuni specifice, printre altele cu privire la operațiunile de finanțare mixtă puse în aplicare prin resurse bugetare alocate din programul LIFE.*

Articolul 21

Exercitarea delegării de competențe

- (1) Competența de a adopta acte delegate este conferită Comisiei în condițiile prevăzute la prezentul articol.
- (2) Competența de a adopta actele delegate menționată la articolul 18 *alineatele (2) și (2a)* se acordă Comisiei până la 31 decembrie 2028.
- (3) Delegarea de competențe menționată la articolul 18 *alineatele (2) și (2a)* poate fi revocată oricând de Parlamentul European sau de Consiliu. O decizie de revocare pune capăt delegării de competențe specificate în decizia respectivă. Decizia produce efecte din ziua care urmează datei publicării acesteia în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sau de la o dată ulterioară menționată în decizie. Decizia nu aduce atingere actelor delegate care sunt deja în vigoare.
- (4) Înainte de adoptarea unui act delegat, Comisia consultă experții desemnați de fiecare stat membru în conformitate cu principiile prevăzute în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare.

- (5) De îndată ce adoptă un act delegat, Comisia îl notifică simultan Parlamentului European și Consiliului.
- (6) Un act delegat adoptat în temeiul articolului 18 *alineatele (2) și (2a)* intră în vigoare numai în cazul în care nici Parlamentul European și nici Consiliul nu au formulat obiecțiuni în termen de două luni de la notificarea acestuia către Parlamentul European și Consiliu sau în cazul în care, înainte expirării termenului respectiv, Parlamentul European și Consiliul au informat Comisia că nu vor formula obiecțiuni. Respectivul termen se amână cu două luni la inițiativa Parlamentului European sau a Consiliului.

Articolul 22

Abrogare

Regulamentul (UE) nr. 1293/2013 se abrogă de la 1 ianuarie 2021.

Articolul 23

Dispoziții tranzitorii

- (1) Prezentul regulament nu aduce atingere continuării sau modificării acțiunilor vizate, până la finalizarea lor, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 614/2007 al Parlamentului European și al Consiliului³⁵ și al Regulamentului (UE) nr. 1293/2013, care continuă să se aplice proiectelor vizate până la finalizarea lor.
- (2) Pachetul financiar pentru *programul LIFE* poate acoperi, de asemenea, cheltuielile de asistență tehnică și administrativă necesare pentru asigurarea tranziției între *programul LIFE* și măsurile adoptate în temeiul Regulamentului (CE) nr. 614/2007 și al Regulamentului (UE) nr. 1293/2013.
- (3) Dacă este necesar, pot fi introduse în buget credite pentru perioada de după 31 decembrie 2027, pentru a acoperi cheltuielile prevăzute la articolul 5 alineatul (4) și pentru a permite gestionarea proiectelor nefinalizate până la data respectivă.

³⁵ Regulamentul (CE) nr. 614/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 mai 2007 privind Instrumentul financiar pentru mediu (LIFE+) (JO L 149, 9.6.2007, p. 1).

- (4) Restituirile aferente instrumentelor financiare instituite în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1293/2013 pot fi investite în instrumentele financiare instituite în cadrul [fondului InvestEU].
- (5) Creditele corespunzătoare veniturilor atribuite care rezultă din restituirea sumelor plătite nejustificat în temeiul Regulamentului (CE) nr. 614/2007 sau al Regulamentului (UE) nr. 1293/2013 se utilizează, în conformitate cu articolul 21 din Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012 al Parlamentului European și al Consiliului³⁶, pentru finanțarea programului *LIFE*.

Articolul 24

Intrarea în vigoare

Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la ...,

Pentru Parlamentul European

Președintele

Pentru Consiliu

Președintele

³⁶ Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii și de abrogare a Regulamentului (CE, Euratom) nr. 1605/2002 (JO L 298, 26.10.2012, p. 1).

ANEXA I

Organisme cărora li se pot acorda granturi fără a se apela la procedura cererii de propuneri

1. Rețeaua Uniunii Europene pentru punerea în aplicare și respectarea legislației din domeniul mediului (IMPEL);
2. Rețeaua europeană a procurorilor pentru mediu (European network of Prosecutors for the Environment - ENPE);
3. Forumul Judecătorilor Uniunii Europene pentru Mediu (European Union Forum of Judges for the Environment - EUFJE).

ANEXA II

Indicatori

1. Indicatori de realizări
 - 1.1. Numărul de proiecte care dezvoltă, demonstrează și promovează tehnici și abordări inovatoare;
 - 1.2. Numărul de proiecte care aplică cele mai bune practici în materie de natură și biodiversitate;
 - 1.3. Numărul de proiecte pentru dezvoltarea, punerea în aplicare, monitorizarea sau asigurarea respectării legislației și politicilor relevante ale Uniunii;
 - 1.4. Numărul de proiecte de îmbunătățire a guvernanței prin consolidarea capacităților actorilor din sectoarele public și privat și prin implicarea societății civile;
 - 1.5. Numărul de proiecte, ***inclusiv de proiecte strategice integrate și proiecte strategice de protejare a naturii***, care pun în aplicare
 - planuri sau strategii-cheie;
 - Programe de acțiune pentru integrarea aspectelor legate de „Natură și biodiversitate”.
2. Indicatori de rezultat
 - 2.1. Schimbări nete ale mediului și climei, pe baza agregării indicatorilor la nivel de proiect care trebuie specificați în cererile de propuneri în cadrul subprogramelor
 - Natură și biodiversitate;
 - Economia circulară și Calitatea Vieții, acoperind cel puțin următoarele:
 - calitatea aerului
 - solul
 - apa
 - deșeurile

- *substanțele chimice*
 - *zgomotul*
 - *utilizarea și eficiența resurselor*
- Atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea;
 - Tranziția către o energie curată.
- 2.2. Investiții cumulate generate de proiecte sau de finanțările obținute (milioane EUR);
- 2.3. Numărul de organizații implicate în proiecte sau care primesc granturi de funcționare;
- 2.4. Proporția de proiecte care au un efect catalizator după încheierea proiectului.

ANEXA IIa

Sigla programului

